

Oponent

Posudek oponenta:
Doc. PhDr. Marie Černá, CSc.

Tereza Kubištová
„Vzdělávací a zaměstnanecké perspektivy
dospívajících a dospělých osob s mentálním postižením“
posudek diplomové práce

Předkládaná diplomová práce T. Kubištové se zabývá velice aktuální problematikou související se zkvalitňováním života osob s mentálním postižením v naší republice. Jde o tematiku vsutku naléhavou, která se dostává z oblasti dlouhotrvajících diskusí (ve sféře školství i sociálních věcí) do oblasti politické, celospolečenské a zvláště v poslední době legislativní. Autorka uvádí, že cílem její práce je „zdůraznit význam práv osob s mentálním postižením, jejich prosazování a uplatňování v běžném životě“. Tohoto cíle ve své práci dosáhla.

Diplomová práce o celkovém rozsahu 66 stran textu je doplněna seznamem použité literatury a ilustrována sedmi vhodně zařazenými přílohami. Úvodní kapitoly jsou věnovány obecným kategoriím psychopedickým: definicím osob s mentálním postižením (ad 1.1– **Nejde spíše o definici mentálního postižení, než definici osob s?**), klasifikaci mentálního postižení, psychologické charakteristice těchto osob a jejich potřebám. V textu této poslední části (ad 1.3) **termín potřeby, ač uveden v názvu, zaniká v celkovém pojednání. Doporučuji proto, aby jej autorka při obhajobě specifikovala.**

Rozsáhlejší kapitola je věnována právům lidí s mentálním postižením. Autorka zde vychází z mezinárodních dokumentů, z nichž vhodně vybírá údaje související se zadáním jejího tématu a přechází k pojednání o dokumentech České republiky. Vzhledem k tomu, že diplomovou práci zpracovávala v době před vydáním významného **zákona o sociálních službách, doporučuji, aby se o tomto zákoně T. Kubištová při obhajobě stručně zmínila.**

Třetí kapitola je věnována vzdělávání osob s mentálním postižením, současnému systému a významu celoživotního vzdělávání. Vzhledem k tomu, že téma práce obsahuje též vzdělávací perspektivy osob s mentálním postižením, mohla být tato část rozpracována šířeji.

Čtvrtá kapitola se zabývá zaměstnáváním. Zde opět autorka vychází z platných legislativních dokumentů a opatření, které rozebírá a zaměřuje se na chráněné dílny a chráněná pracovní místa, podporované zaměstnávání (v jeho rámci též tranzitní programy) a na otevřený trh práce. Celé pojednání je doplněno tzv. příklady (kapitola 5), které jsou ve své podstatě cennou analýzou rozhovorů se třemi respondenty: s mladým mužem s mentálním postižením, zaměstnavatelem a pedagogem. V podkapitole 5.4 popisuje autorka poznatky, které pro ni z analýzy rozhovorů vplynuly. Získané poznatky doplnila vlastními zkušenostmi pracovní asistentky a dospěla k plně akceptabilním závěrům pro praxi směřujícím k vytváření podmínek zkvalitňování života dospělých osob s mentálním postižením.

Po stránce formální nejsou v práci nedostatky. Text je zpracován stručně a čtivě, vhodné jsou vysvětlující poznámky pod čarou.

Diplomovou práci Terezy Kubištové doporučuji k obhajobě.

Hodnocení: velmi dobře

V Praze 30.12.2006

dne

podpis oponenta